

Visur kukaiņi!

Vai tu jau kādreiz esi pavērojis kukaiņus? Ziedošā pļavā mudž un čum rāpojoši, lodājoši un planējoši kustoņi. Pat ja tu tos neredzi, tie turpat vien ir, gan vasarā, gan ziemā.

Kukaiņi izplatījušies teju pa visu pasauli: pilsētās, laukos, tumšās alās, augstu kalnos, tuksnešos, Antarktīdas ledājos, saldūdenī, pazemē, mājās un pat citu dzīvnieku ķermenī.

Vārdu sakot, tie ir visur!

Daži kukaiņi ir lielāki par šo grāmatu, bet citi – mazāki par punktu šī teikuma beigās. Zinātnieki spriež, ka uz katru cilvēku pasaulē ir aptuveni 200 miljoni kukaiņu. Jau saskaitīts vismaz viens miljons dažādu sugu, tomēr visas nav pat zināmas.

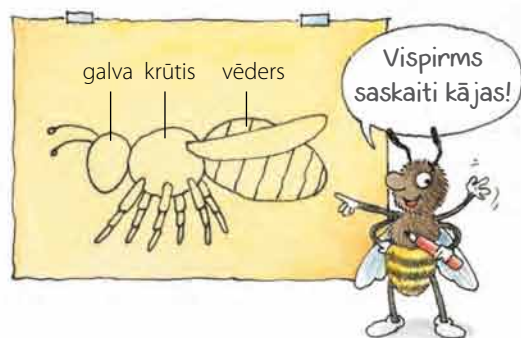
Seko mums un atklāj, ko šie tik svarīgie kustoņi spēj!

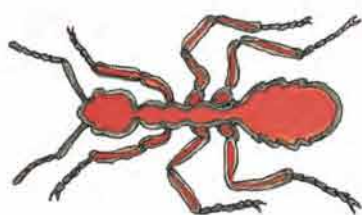
Kas ir kukaiņi?

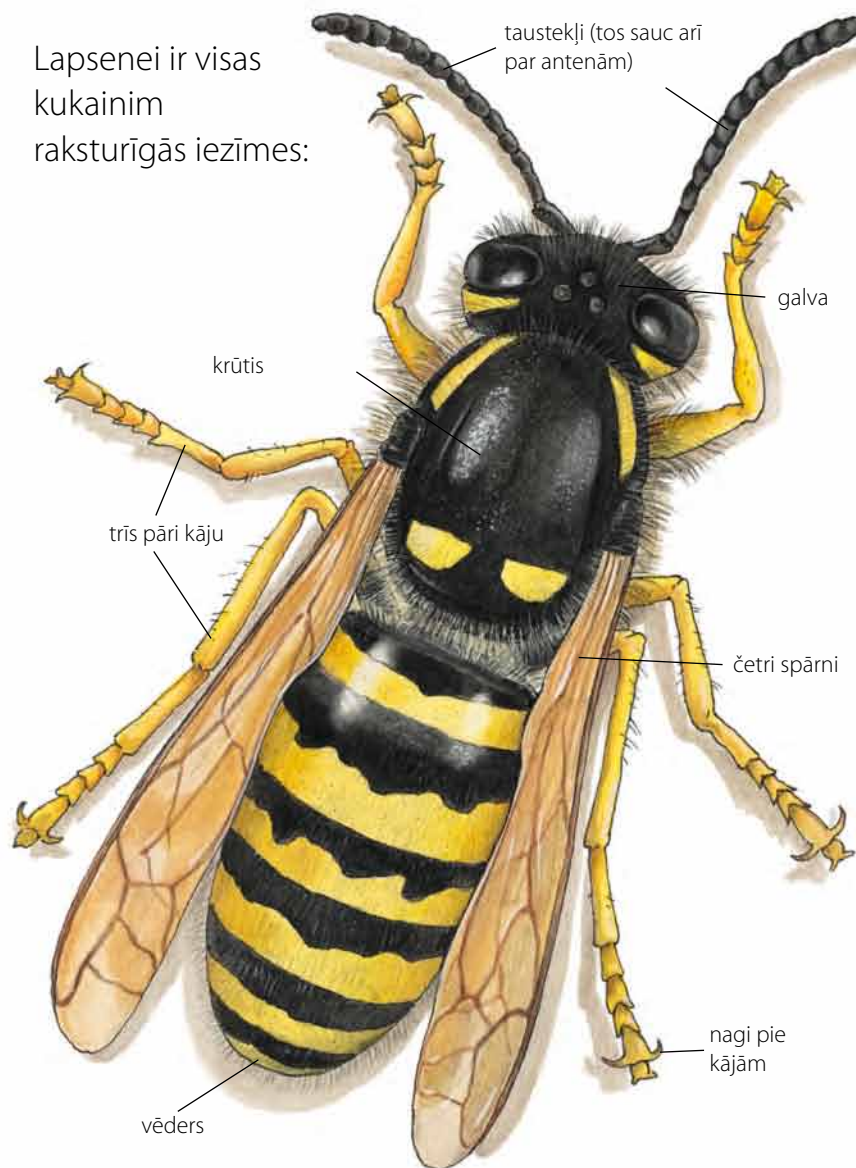
Kukaiņus vēl sauc par insektiem. Vārds "insekts" nozīmē 'iegriezts, ierobots'. Kukaiņa ķermenis sastāv no trīs daļām: galva, krūtis un vēders. Pieaugušiem insektiem ir sešas kājas.

Atšķirībā no cilvēka kukaiņiem nav mugurkaula, tāpēc tos sauc par bezmugurkaulniekiem. Viņu ķermeni klāj cieta čaula.

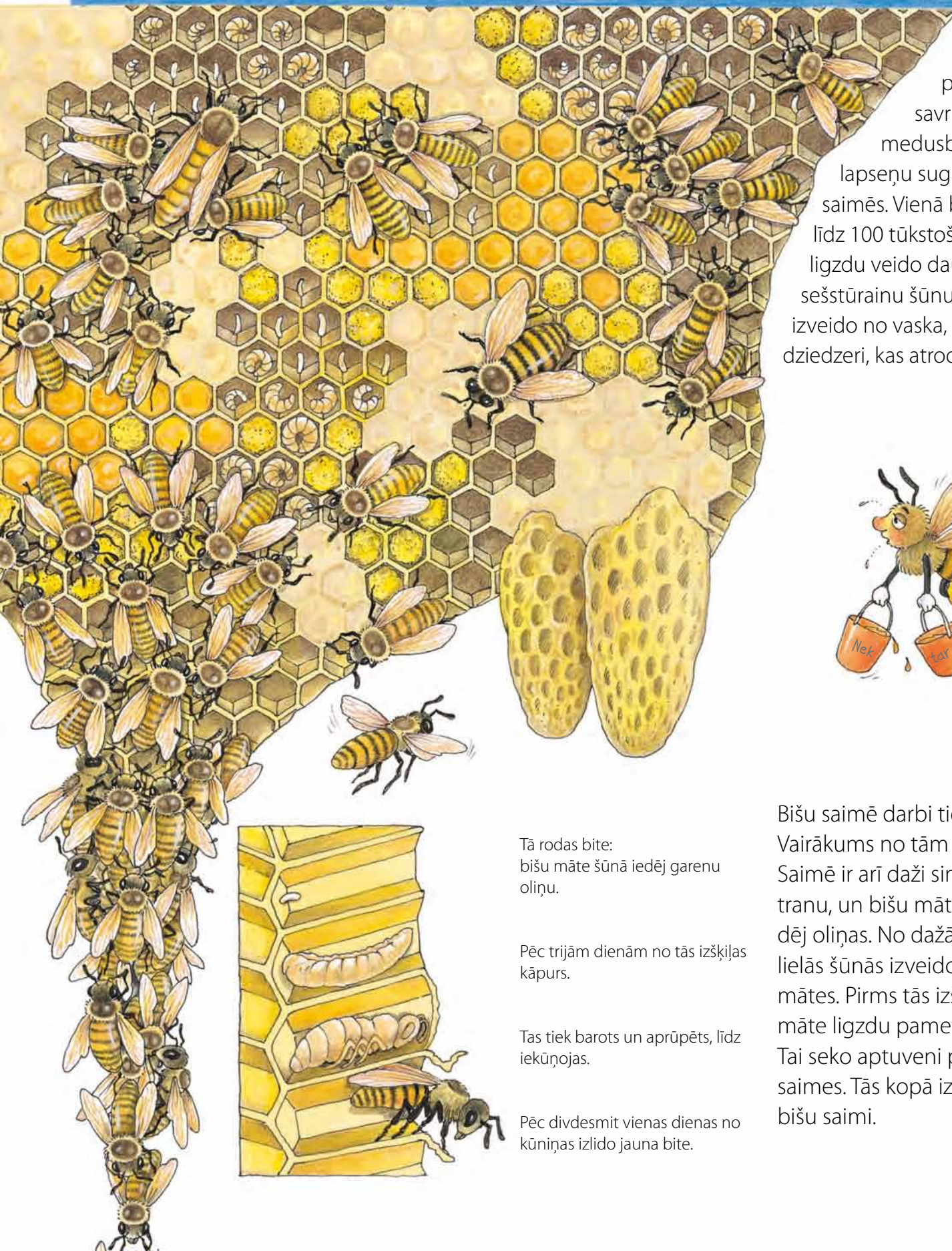

Lapsenei ir visas kukaiņim raksturīgās iezīmes:

Ne zīdītājdzīvniekiem, ne arī putniem un zivīm nav tik daudz dažādu sugu kā kukaiņiem. Vislielākā ir vaboļu grupa. Pasaulē ir vairāk nekā 300 tūkstoši vaboļu sugu.

Kā dzīvo medusbites?

Kukaiņi pārsvarā dzīvo savrupi, bet skudras, medusbites un dažas lapseņu sugas apvienojas saimēs. Vienā bišu saimē ir pat līdz 100 tūkstošiem bišu. To ligzdu veido daudzi tūkstoši sešstūrīgu šūnu. Bites tās izveido no vaska, ko izdala vaska dziedzeri, kas atrodas uz vēderiņa.

Tā rodas bite:
bišu māte šūnā iedēj garenu oliņu.

Pēc trijām dienām no tās izšķīļas kāpurs.

Tas tiek barots un aprūpēts, līdz iekūņojas.

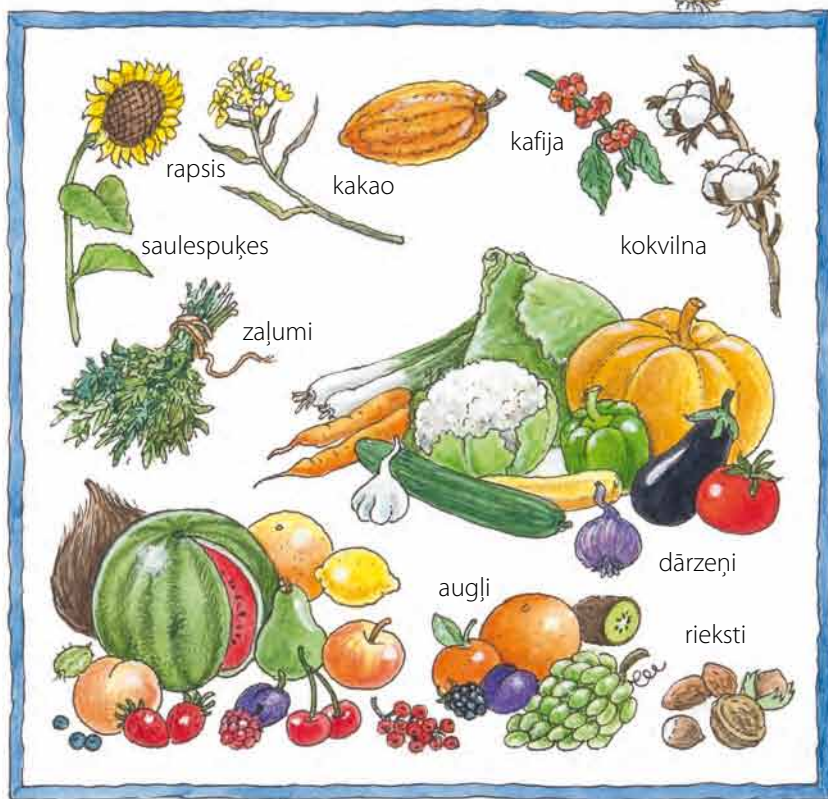
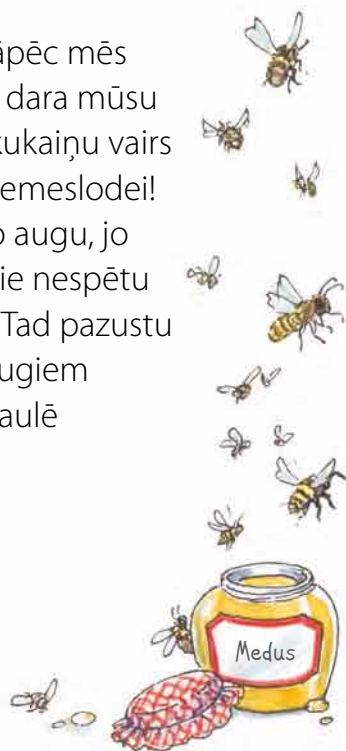
Pēc divdesmit vienas dienas no kūniņas izlido jauna bite.

Bišu saimē darbi tiek dalīti. Vairākums no tām ir darba bites. Saimē ir arī daži simti tēviņu jeb tranu, un bišu māte, kura vienīgā dēj oliņas. No dažām olām īpaši lielās šūnās izveidojas jaunas bišu mātes. Pirms tās izšķīļas, vecā bišu māte ligzdu pamet. Tai seko aptuveni puse no bišu saimes. Tās kopā izveido jaunu bišu saimi.

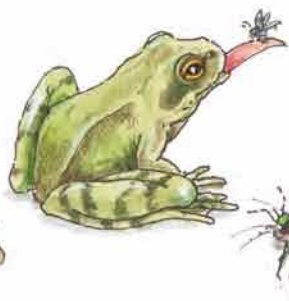
Kāpēc kukaiņi ir tik svarīgi?

Kukaiņi ir mazi. Varbūt tāpēc mēs nepamanām, ko visu tie dara mūsu labā? Taču, ja rīt pēkšņi kukaiņu vairs nebūtu, tas ļoti kaitētu zemeslodei! Izgaistu vairums ziedošo augu, jo bez kukaiņu palīdzības tie nespētu veidot sēklas un augļus. Tad pazustu dzīvnieki, kuri no šiem augiem pārtiek. Skat, kas vēl pasaulē izčibētu!

putni

vārdes, krupji,
ķirzakas, zivis

mazie zīdītājdzīvnieki

Dzīvnieki, kuri pārtiek no kukaiņiem, vairs neatrastu pietiekami daudz barības.

Kukaiņi un citas nelielas dzīvās radības rūpējas par atkritumu likvidēšanu dabā. Ja tā nebūtu, visapkārt atrastos beigti dzīvnieki, to mēsli un atmirušas augu daļas. Zeme kļūtu par smirdošu gružaini.

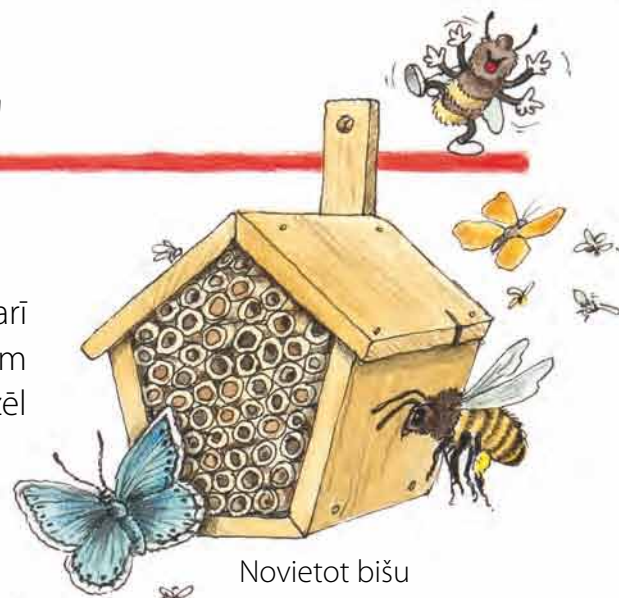
Raibā kapračvabole jeb liķvabole ēd beigtus dzīvniekus.

Kukaiņiem ir jādzīvo!

Kukaiņi cieš ne tikai no indēm un vides piesārņojuma. Galvenokārt tiem pietrūkst vietas, kur dzīvot. Dabiskās pļavas un palienes, kurās kukaiņi rod sev mājvietu, ir tikpat kā izzudušas.

Palīdzība īpaši nepieciešama savvaļas bitēm, pie kurām pieder arī kameņes. Dažiem no šiem lidoņiem ir svarīgi tieši tie augi, kurus ziemā uzskatām par nezālēm. Kā mēs varam kukaiņiem palīdzēt?

Novietot bišu mājiņu.

Uz balkona iedēstīt savvaļas puķes un krāšņus zaļumus.

Iegādāties bioloģiski audzētus dārzeņus, jo daudzās plantācijās izsmidzina ļoti daudz indes.

Dārzā izveidot košu ziedu pļaviņu.

Neizvākt no dārza pilnīgi visus sausos zarus un nezāles.

